

FRAZEOLOGIJA VFR

1 Splošno

Situacije

1.1 VIŠINE (OPIS)

1.2 SPREMEMBE, SPOROČANJE VIŠIN IN HITROSTI

...navodilo, da se vzpenjanje
(spuščanje) do višine znotraj
navedenih višin začne

... zahteva, da se neko dejanje
izvede ob določenem času ali na
določenem kraju

...zahteva, da zrakoplov med
vzpenjanjem ali spuščanjem
vzdržuje lastno razdvajanje
in vizualne razmere

...pilot ne more izvršiti navodila

Frazeologija

- a) NIVO (LETA) (številka); ali
 - b) (številka) METROV; ali
 - c) (številka) ČEVLJEV.
- a) VZPENJAJ (SE) (ali SPUŠČAJ (SE));
čemur sledi, če je potrebno:
 - 1) DO (višina);
 - 2) DO IN VZDRŽUJ VIŠINO OD (višina) DO (višina);
 - 3) DO (višina) OB/NAD (čas ali pomembna točka);
 - 4) SPOROČI ZAPUŠČANJE (ali DOSEGANJE ali PRELETANJE) (višina);
 - 5) (številka) METROV NA SEKUNDO (ali ČEVLJEV NA MINUTO) [ALI VEČ (ali MANJ)] ✈.
 - b) VZDRŽUJ NAJMANJ (število) METROV (ali ČEVLJEV) NAD (ali POD) (klicni znak zrakoplova);
 - c) *PROSIM (ZA) SPREMEMBO VIŠINE (ali NIVOJA LETA ali NADMORSKE VIŠINE) OD (ime enote)] [OB/NAD]; ✈*
 - d) ZAUSTAVI VZPENJANJE (ali SPUŠČANJE) NA (višina);
 - e) NADALJUJ VZPENJANJE (ali SPUŠČANJE) DO (višina);
 - f) POSPEŠI VZPENJANJE (ali SPUŠČANJE) [DOKLER NE PRELETIŠ (višina)];
 - g) PRIČAKUJ VZPENJANJE (ali SPUŠČANJE) OB (čas ali pomembna točka);
 - h) *PROSIM SPUŠČANJE OB (čas); ✈*
 - i) TAKOJ;
 - j) PO PRELETU (pomembna točka);
 - k) OB/NAD (čas ali pomembna točka);
- l) VZDRŽUJ LASTNO RAZDVAJANJE IN VIZUALNE RAZMERE [OD (višina)][DO (višina)];
 - m) VZDRŽUJ LASTNO RAZDVAJANJE IN VIZUALNE RAZMERE NAD (ali POD, ali DO) (višina);
 - n) *NE MOREM. ✈*;

✈ Označuje oddajanje pilota.

* Besede v oglatih oklepajih predstavljajo dodatne, neobvezne besede ali podatke, ki so lahko potrebni v določenih primerih.

1.3 PRENOS KONTROLE IN/ALI
SPREMEMBA FREKVENCE

- a) [TAKOJ] PREKLOPI NA (klicni znak postaje) (frekvenca);
- b) OB (ali NAD) (čas ali kraj) [ali KO BOŠ PRELETTEL/
ZAPUSTIL/ DOSEGEL (višina)] PREKLOPI NA (klicni znak
postaje) (frekvenca);
- c) ČE NI ZVEZE (navodila);
- d) POČAKAJ NA (frekvenca) ZA (klicni znak postaje);
- e) *PROSIM (ZA) PREKLOP NA (frekvenca); ↗*
- f) SPREMEMBA FREKVENCE DOVOLJENA;
- g) POSLUŠAJ (klicni znak postaje) (frekvenca);
- h) *POSLUŠAM (frekvenca); ↗*
- i) KO BOŠ PRIPRAVLJEN PREKLOPI NA (klicni znak postaje)
(frekvenca);
- j) OSTANI NA (TEJ) FREKVENCI.

1.4 SPREMEMBA KLICNEGA ZNAKA

- a) SPREMENI KLICNI ZNAK V (nov klicni znak) [DO
NADALJNJIH NAVODIL];
- b) UPORABI PREJŠNJI KLICNI ZNAK (klicni znak) [NAD
(pomembna točka)].

1.5 OBVESTILA O PROMETU

... potrditev prejema obvestila

- a) PROMET (obvestilo);
- b) NI POROČIL O PROMETU;
- c) *IŠČEM; ↗*
- d) *VIDIM PROMET/LETALO; ↗*
- e) *NE VIDIM (PROMETA) [vzrok]; ↗*
- f) [DODATNI] PROMET PROTI (smer) (tip zrakoplova) (višina)
SE PRIČAKUJE (ali NAD) (pomembna točka) OB (čas);
- g) PROMET IZ (smer) (tip zrakoplova) (višina);
- h) PROMET JE (določitev) PROSTI BALON BREZ POSADKE
[JE BIL SPOROČEN ali SE PRIČAKUJE] NAD (kraj) OB
(čas) (višina/višine) [ali VIŠINA NEZNANA] LETI (smer)
(ostala razpoložljiva ustrezna obvestila).

1.6 METEOROLOŠKI PODATKI

... merjenje na več mestih

... če ni podatka za RVR na
katerikoli poziciji se ta podatek
doda na ustreznem mestu

- a) [PRIZEMNI] VETER (številka) STOPINJ (hitrost) (enote);
- b) VETER NA (višina) (številka) STOPINJ (številka) VOZLOV
(ali KILOMETROV NA URO);
- c) VETER IZ (smer);
- d) VIDNOST (razdalja) (enote) [smer];
- e) VIDNOST VZDOLŽ STEZE (ali RVR) [STEZA (številka)]
(razdalja) (enote);
- f) VIDNOST VZDOLŽ STEZE (ali RVR) STEZA (številka) NI
PODATKA;
- g) VIDNOST VZDOLŽ STEZE (ali RVR) [STEZA (številka)]
(točka dotika) (razdalja) (enote), (sredina steze) (razdalja)
(enote), (konec steze) (razdalja) (enote);
- h) VIDNOST VZDOLŽ STEZE (ali RVR) [STEZA (številka)]
(prva tretjina) (razdalja) (enote), (druga tretjina) NI
PODATKA, (tretja tretjina) (razdalja) (enote);
- i) TRENUTNO VREME (podatki);
- j) OBLAČNOST (količina oblakov, [(vrsta)] in višina baze
oblakov) (enote) (ali BREZ OBLAKOV);
- k) CAVOK (izgovorjava KAV-O-KEI);

- l) TEMPERATURA [MINUS] (številka) (in/ali ROSIŠČE [MINUS] (številka));
- m) QNH (ali QFE) (številka) [enote];
- n) (tip zrakoplova) SPOROČIL (opis) ZAMRZOVANJE (ali TURBULENCO) [V OBLAKU] (območje) (čas);
- o) SPOROČI LETALNE RAZMERE.

1.7 SPOROČANJE POZICIJE

- a) NASLEDNJE SPOROČILO NAD (pomembna točka);
- b) NE SPOROČAJ POZICIJ [DO (navedite)];
- c) PONOVRNO SPOROČAJ POZICIJE.

1.8 PODATKI O LETALIŠČU

- a) [(lokacija)] STANJE STEZE, STEZA (številka) (stanje);
- b) [(lokacija)] STANJE STEZE, STEZA (številka) NI ZADNJIH PODATKOV;
- c) PRISTAJALNA POVRŠINA (stanje);
- d) POZOR GRADBENA DELA (lokacija);
- e) PAZI NA (navedite vzroke) DESNA (ali LEVA), (ali OBE STRANI) STEZE [številka];
- f) POZOR DELO (ali OVIRA) (pozicija in potrebna navodila);
- g) PODATKI O STANJU STEZE OB (čas opazovanja) STEZA (številka) (vrsta padavin) DO (višina padavin/nanosa) MILIMETROV. PREDVIDENO POVRŠINSKO TRENJE DOBRO (ali ZMerno DO DOBRO, ali ZMerno, ali ZMerno DO SLABO, ali SLABO);
- h) ZAVIRALNI UČINEK SPOROČIL (tip zrakoplova) OB (čas) DOBER (ali ZMEREN DO DOBER, ali ZMEREN, ali ZMEREN DO SLAB, ali SLAB);
- i) STEZA (ali VOZNA STEZA) (številka) MOKRA [ali STOJEČA VODA, ali SNeg OČIŠČEN (dolžina in širina), ali DELO V TEKU, ali POKRITA S POVRŠINAMI SUHEGA SNega (ali MOKER SNeg, ali STRJEN SNeg, ali BROZGA, ali ZMRZNJENA BROZGA, ali LED, ali SPODAJ LED, ali LED IN SNeg, ali KUPI SNega, ali ZALEDENELE KOLESNICE IN BANKINE)];
- j) STOLP OPAŽA (vremenski podatki);
- k) PILOT SPOROČA (vremenski podatki).

1.9 OPERATIVNI STATUS VIZUALNIH IN NEVIZUALNIH SREDSTEV

- a) (navedite vizualno ali nevizualno sredstvo) STEZA (številka) (opis pomanjkljivosti);
- b) (vrsta) RAZSVETLJAVA (nedelovanje);
- c) ILS KATEGORIJA (kategorija) (status delovanja);
- d) RAZSVETLJAVA VOZNIH STEZ (opis pomanjkljivosti);
- e) (vrsta vizualnega indikatorja priletne strmine) STEZA (številka) (opis pomanjkljivosti).

2 Območna kontrola zračnega prometa

Situacije

Frazeologija

2.1 IZDAJA DOVOLJENJA

- a) (klicni znak zrakoplova) PROSTO V/DO;
- b) SPREMENJENO DOVOLJENJE (podatki spremenjenega dovoljenja) [OSTALO NESPREMENJENO];
- c) SPREMENJENO DOVOLJENJE (spremenjeni del rute) DO (pomembna točka prvotne rute) [OSTALO NESPREMENJENO];
- d) VSTOPI V KONTROLIRANI PROSTOR (ali CONO) [PREKO (pomembna točka ali ruta)] NA (višina) [OB (čas)];
- e) ZAPUSTI KONTROLIRANI PROSTOR (ali CONO) [PREKO (pomembna točka ali ruta)] NA (višina) (ali VZPENJAJ ali SPUŠČAJ);
- f) VKLJUČI SE (določite) NAD (pomembna točka) NA (višina) [OB (čas)].

2.2 RUTA IN MEJA DOVOLJENJA

- a) OD (kraj) DO (kraj);
- b) DO (kraj);

čemur sledi, če je potrebno:

1. NARAVNOST;
2. PO (ruta in/ali pomembne točke);
3. PO NAČRTOVANI RUTI;

- c) (ruta) NI NA VOLJO ZARADI (vzrok) NADOMESTNA [E] JE/SO (ruta/e) SPOROČITE ODLOČITEV.

2.3 VZDRŽEVANJE DOLOČENIH VIŠIN

- a) VZDRŽUJ (višina) [DO (pomembna točka)];
- b) VZDRŽUJ (višina) DOKLER NE PRELETIŠ (pomembna točka);
- c) VZDRŽUJ (višina) DO (minute) PO PRELETU (pomembna točka);
- d) VZDRŽUJ (višina) DO (čas);
- e) VZDRŽUJ (višina) DO SPOROČILA (ime postaje);
- f) VZDRŽUJ (višina) DO NOVEGA SPOROČILA;
- g) V KONTROLIRANEM PROSTORU VZDRŽUJ (višina);
- h) VZDRŽUJ VIŠINO OD (višina) DO (višina).

2.4 SPECIFIKACIJA POTOVALNIH VIŠIN

- a) PRELETI (pomembna točka) NA (ali NAD, ali POD) (višina);
- b) PRELETI (pomembna točka) OB (čas) ali KASNEJE (ali PREJ) NA (višina);

2.5 SPUST V SILI

- a) *SPUST V SILI (namen); ✈*
- b) POZOR VSI ZRAKOPLOVI V BLIŽINI [ali NAD] (pomembna točka ali lokacija) SPUST V SILI OD (višina) (po potrebi sledijo določena navodila, dovoljenja, obvestila o prometu, itd).

3 Priletna kontrola zračnega prometa

Situacije

Frazeologija

3.1 ODLETNA NAVODILA

- a) [PO VZLETU] ZAVIJ DESNO (ali LEVO) SMER (tri številke) (ali NADALJUJ V SMERI STEZE) (ali V SMERI PODALJŠANE OSI STEZE) DO (višina ali pomembna točka) [(druga zahtevana navodila)];
- b) KO BOŠ DOSEGEL (ali PRELETEL) (višina ali pomembna točka) (navodila);
- c) ZAVIJ DESNO (ali LEVO) SMER (tri številke) DO (višina) [DA BOŠ PRESTREGEL IN SLEDIL (sled, ruta, zračna pot, itd.)];
- d) (ime in številka standardnega odleta) ODLET;
- e) PROSTO PREKO (določitev).

3.2 PRILETNA NAVODILA

- a) PROSTO (ali NADALJUJ) PREKO (določitev);
- b) PROSTO V/DO (meja dovoljenja) PREKO (določitev);
- c) PROSTO (ali NADALJUJ) PREKO (podatki o ruti);
- d) PROST (tip prileta) PRILET [STEZA (številka)];
- e) PROST (tip prileta) STEZA (številka) S KROŽNIM PRILETOM STEZA (številka);
- f) PROST PRILET [STEZA (številka)];
- g) ZAČNI PRILET OB (čas);
- h) *PROSIM DIREKTNI [(tip prileta)] PRILET [STEZA (številka)]; ➔*
- i) PROST DIREKTNI [(tip prileta)] PRILET [STEZA (številka)];
- j) SPOROČI VIZUALNE RAZMERE;
- k) SPOROČI VIDIM STEZO [LUČI STEZE];
- l) *PROSIM VIZUALNI PRILET; ➔*
- m) PROST VIZUALNI PRILET STEZA (številka);
- n) POTRDI VIZUALNI PRILET STEZA (številka);
- o) PROST VIZUALNI PRILET STEZA (številka), VZDRŽUJ LASTNO RAZDVAJANJE OD (tip zrakoplova) PRED VAMI [POZOR VRTINČNA SLED];
- p) SPOROČI (pomembna točka) [SMER GLEDE NA TOČKO];
- q) SPOROČI ZAČETEK PROCEDURALNEGA ZAVOJA;
- r) *PROSIM SPUST V VIZUALNIH RAZMERAH; ➔*
- s) VZDRŽUJ LASTNO RAZDVAJANJE;
- t) VZDRŽUJ VIZUALNE RAZMERE;
- u) POZNAŠ (ime) PRILETNI POSTOPEK;
- v) *PROSIM (tip prileta) PRILET [STEZA (številka)]; ➔*

3.3.ČAKANJE

- a) ČAKAJ [NAD] (pozicija), (ali MED (dve pomembni točki na zemlji));
- b) PROSTO (ali NADALJUJ) DO (pomembna točka, ime sredstva ali navigacijske točke) [VZDRŽUJ (ali VZPENJAJ ali SPUŠČAJ SE DO) (višina)] ČAKAJ [(smer)] KOT OBJAVLJENO, PRIČAKUJ PRILETNO DOVOLJENJE (ali NASLEDNJE DOVOLJENJE) OB (čas);
- c) *PROSIM NAVODILA ZA ČAKANJE; ➔*

3.4 PRIČAKOVANI ČAS PRILETA

- a) NE PRIČAKUJEMO ZAMUDE;
- b) PRIČAKOVANI ČAS PRILETA (čas);
- c) POPRAVLJEN PRIČAKOVANI ČAS PRILETA (čas);
- d) ZAMUDA NI DOLOČENA (vzrok).

4 Frazeologija na letališču in v okolici letališča

Situacije

Frazeologija

4.1 PREIZKUS ZVEZE

- a) PREIZKUS ZVEZE (frekvenca);
- b) *(SLIŠIM) ZA PET (ENA, DVA, TRI, ŠTIRI)*. ✈

4.2 POTRDI TEV Z VIZUALNIMI SREDSTVI

- a) PRIŽGI PRISTAJALNE LUČI.
- b) POTRDI S PREMİKOM KRILC (ali SMERNEGA KRMILA);
- c) POTRDI Z NIHANJEM KRIL;
- d) POTRDI Z UTRIPANJEM PRISTAJALNIH LUČI.

4.3 STARTANJE MOTORJEV

... prošnja za dovoljenje za startanje motorjev

... kontrolor odgovori

- a) *(lokacija zrakoplova) PROSIM START MOTORJEV*; ✈
- b) *(lokacija zrakoplova) PROSIM START MOTORJEV, INFORMACIJA (ATIS kodna črka)*; ✈
- c) STARTANJE DOVOLJENO;
- d) START OB (čas);
- e) PRIČAKUJ START OB (čas);
- f) START PO LASTNI PRESOJI;
- g) PRIČAKUJ ODLET (čas), START PO LASTNI PRESOJI.

4.4 PREVERJANJE ČASA IN LETALIŠKI PODATKI ZA LETALA V ODLETU

... ko ATIS ni na razpolago

- a) *PROSIM TOČEN ČAS*; ✈
- b) ČAS (ura, minute);
- c) *PROSIM ODLETNE PODATKE*; ✈
- d) STEZA (številke), VETER (smer in hitrost) (enote) QNH (ali QFE) (številke) [(enote)] TEMPERATURA [MINUS] (številke), [VIDNOST (razdalja) (enote) (ali VIDNOST VZDOLŽ STEZE (ali RVR) (razdalja) (enote))] [ČAS (čas)].

4.5 VOŽNJA

- ... za odlet
- a) (*tip in lokacija letala*) (*PROSIM*) NAVODILA ZA VOŽNJO; ✈
 - b) (*tip in lokacija letala*) (*pravila letenja*) VZA (*namembno letališče*) (*PROSIM*) NAVODILA ZA VOŽNJO (*namen*); ✈
 - c) VOZI DO POZICIJE ČAKANJA [oznaka] [STEZA (številka)] [USTAVI PRED STEZO (številka) (ali PREČKAJ STEZO (številka))] [ČAS (čas)];
 - d) (*PROSIM*) PODROBNA NAVODILA ZA VOŽNJO; ✈
 - e) VOZI DO POZICIJE ČAKANJA [oznaka] [STEZA (številka)] PREKO (pot) [ČAS (čas)] [USTAVI PRED STEZO (številka) (ali PREČKAJ STEZO (številka))];
 - f) VOZI DO POZICIJE ČAKANJA [oznaka] (ustrezne letališke informacije) [ČAS (čas)];
 - g) ZAVIJ V PRVO (ali DRUGO) [vozno stezo] LEVO (ali DESNO);
 - h) VOZI PREKO (označba vozne steze);
 - i) VOZI PO STEZI (številka);
 - j) VOZI DO TERMINALA (ali drugo mesto, npr. območje lahkega letalstva) [MESTO (številka)].
- ... če so potrebna podrobna navodila za vožnjo
- ... ko ATIS ni na razpolago
- ... letenje s helikopterjem
... za odlet
- a) (*tip in lokacija helikopterja*) (*PROSIM*) NAVODILA ZA PREMIKANJE; 🚁
 - b) (*tip in lokacija helikopterja*) (*pravila letenja*) VZA (*namembno letališče*) (*PROSIM*) NAVODILA ZA PREMIKANJE (*namen*); 🚁
 - c) PREMAKNI SE DO POZICIJE ČAKANJA (oznaka) [STEZA (številka)] [POČAKAJ PRED STEZO (številka)];
 - d) (*PROSIM*) PODROBNA NAVODILA ZA PREMIKANJE; 🚁
 - e) PREMAKNI SE DO POZICIJE ČAKANJA [oznaka] [STEZA (številka)] PREKO (pot) [ČAS (čas)] [POČAKAJ PRED STEZO (številka) (ali PREČKAJ STEZO (številka))];
 - f) PREMAKNI SE DO POZICIJE ČAKANJA [oznaka] (ustrezne letališke informacije) [ČAS (čas)];
 - g) ZAVIJ V PRVO (ali DRUGO) [vozno stezo] LEVO (ali DESNO);
 - h) PREMAKNI SE PREKO (označba vozne steze);
 - i) PREMAKNI SE PO STEZI (številka);
 - j) PREMAKNI SE DO TERMINALA (ali drugo mesto, npr. območje lahkega letalstva) [MESTO (številka)];
 - k) (*lokacija helikopterja*) *PROSIM* NAVODILA ZA PREMIKANJE OD (ali PREKO) DO (*lokacija ali pot*); 🚁
 - l) PREMAKNI SE V (ali PREKO) (*lokacija ali pot*) [POZOR (prah, snežni metež, smeti/delci v zraku, vozeče lahko letalo, osebje, itd)];
 - m) PREMAKNI SE PREKO (direktno, kot zaproseno, ali določena pot) DO (*lokacija, heliport, operativno ali vozno območje, aktivna ali neaktivna steza*). IZOGNI SE (*zrakoplovu, vozilu ali osebju*);

... pri vzletu ali po pristanku	<ul style="list-style-type: none"> n) <i>PROSIM POVRATNO VOŽNJO</i>; ✈ o) <i>POVRATNA VOŽNJA DOVOLJENA</i>; p) <i>VOZI POVRATNO STEZA</i> (številka);
... splošno	<ul style="list-style-type: none"> q) <i>[(lokacija letala)] (PROSIM) NAVODILA ZA VOŽNJO DO (mesto na letališču)</i>; ✈ r) <i>VOZI NARAVNOST</i>; s) <i>VOZI PREVIDNO</i>; t) <i>DAJ PREDNOST</i> (opis in pozicija drugega zrakoplova); u) <i>DAJEM PREDNOST (promet)</i>; ✈ v) <i>VIDIM PROMET (ali tip zrakoplova)</i>; ✈ w) <i>VOZI DO TOČKE ČAKANJA</i>; x) <i>SLEDI</i> (opis zrakoplova ali vozila); y) <i>ZAPUSTI STEZO</i>; z) <i>STEZA PROSTA</i>; ✈ aa) <i>POSPEŠI VOŽNJO [(vzrok)]</i>; bb) <i>POSPEŠUJEM</i>; ✈ cc) <i>[POZOR] VOZI POČASNEJE [(vzrok)]</i>; dd) <i>VOZIM POČASNEJE</i>. ✈
4.6 ČAKANJE	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>ZAUSTAVI (smer) OD</i> (pozicija, številka steze, itd.); b) <i>ZADRŽI POZICIJO</i>; c) <i>ZAUSTAVI (razdalja) PRED</i> (pozicija); d) <i>ZAUSTAVLJAM</i>; ✈ e) <i>POČAKAJ PRED</i> (pozicija); f) <i>ČAKAM (pozicija)</i>. ✈
4.7 PREČKANJE STEZE	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>(PROSIM) PREČKANJE STEZE (številka)</i>; ✈ b) <i>PREČKAJ STEZO (številka) [SPOROČI STEZA PROSTA]</i>; c) <i>POSPEŠI PREČKANJE STEZE (številka) PROMET (tip zrakoplova) (razdalja) MILJ (ali KILOMETROV) V FINALU</i>; d) <i>VOZI DO TOČKE ČAKANJA [oznaka] [STEZA (številka)] PREKO (pot), [POČAKAJ PRED STEZO (številka)] ali [PREČKAJ STEZO (številka)]</i>; e) <i>(SPOROČAM) STEZA PROSTA</i>. ✈
4.8 PRIPRAVA NA VZLET	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>ODLET (uporabnika) NI MOGOČ (vzroki)</i>; b) <i>SPOROČI PRIPRAVLJEN [ZA ODLET]</i>; c) <i>SI PRIPRAVLJEN [ZA ODLET]?</i>; d) <i>SI PRIPRAVLJEN ZA TAKOJŠEN ODLET?</i>; e) <i>PRIPRAVLJEN (ZA ODLET)</i>; ✈ f) <i>DOVOLJENO NA STEZO [IN ČAKAJ]</i>;
... dovoljenje za vstop na stezo in čakanje na vzletno dovoljenje	<ul style="list-style-type: none"> g) <i>DOVOLJENO NA STEZO (številka)</i>; h) <i>DOVOLJENO NA STEZO (številka), BODI PRIPRAVLJEN NA TAKOJŠEN ODLET</i>;
... pogojna dovoljenja	<ul style="list-style-type: none"> i) <i>(pogoj) DOVOLJENO NA STEZO (številka)</i>; j) <i>(pogoj) VOZIM NA STEZO (številka)</i>; ✈ k) <i>PRAVILNO (ali NI PRAVILNO) ali [PONAVLJAM].... (kot je ustrezno)</i>.
...potrditev ponovitve pogojnega dovoljenja	

4.9 VZLETNO DOVOLJENJE

- ...v primeru zmanjšane razdvajanja na stezi
- ... preklic vzletnega dovoljenja
- ... zaustavitev vzleta
- ... letenje s helikopterjem
- a) STEZA (številka) PROST VZLET [SPOROČI KO BOŠ V ZRAKU];
 - b) (podatki o prometu) STEZA (številka) PROST VZLET;
 - c) VZLETI TAKOJ ALI ZAPUSTI STEZO [(navodila)];
 - d) VZLETI TAKOJ ALI POČAKAJ PRED STEZO;
 - e) ZADRŽI POZICIJO, PREKINI VZLET, PONAVLJAM, PREKINI VZLET (vzrok);
 - f) ZADRŽUJEM POZICIJO; ✈
 - g) ZAUSTAVI TAKOJ [(ponovite klicni znak letala) ZAUSTAVI TAKOJ];
 - h) ZAUSTAVLJAM; ✈
 - i) PROST VZLET [Z (lokacija)] (trenutna pozicija, vozna steza, območje končnega prileta in vzleta, steza in številka);
 - j) (PROSIM) ODLETNA NAVODILA; ✈
 - k) PO VZLETU ZAVIJ DESNO (ali LEVO, ali VZPENJAJ) (ustrezna navodila).

4.10 NAVODILA ZA ZAVIJANJE ALI VZPENJANJE PO VZLETU

- ... zahteva za čas vzleta
- a) (PROSIM) DESNI (ali LEVI) ZAVOJ; ✈
 - b) DOVOLJEN DESNI (ali LEVI) ZAVOJ;
 - c) SPOROČI KASNEJE ZA DESNI (ali LEVI) ZAVOJ;
 - d) SPOROČI KO BOŠ V ZRAKU;
 - e) ČAS VZLETA (čas);
 - f) PO PRELETU (višina) (navodila);
 - g) NADALJUJ V SMERI STEZE (navodila);
 - h) V SMERI PODALJŠANE OSI STEZE (navodila);
 - i) VZPENJAJ NARAVNOST (navodila).

4.11 VSTOP V LETALIŠKI ŠOLSKI KROG

- ... če je ATIS razpoložljiv
- a) [tip letala] (pozicija) (višina) ZA PRISTANEK; ✈
 - b) VKLJUČI SE V/NA [(smer kroga)] (pozicija v krogu) (številka steze) VETER (smer in hitrost) (enote) [TEMPERATURA [MINUS] (številka)] QNH (ali QFE) (številka) [(enote)] [PROMET (podatki)];
 - c) IZVEDI DIREKTNI PRILET ZA STEZO (številka) VETER (smer in hitrost) (enote) [TEMPERATURA [MINUS] (številka)] QNH (ali QFE) (številka) [(enote)] [PROMET (podatki)];
 - d) (tip letala) (pozicija) (višina) INFORMACIJA (ATIS kodna črka) ZA PRISTANEK; ✈
 - e) VKLJUČI SE V/NA (pozicija v krogu) [STEZA (številka)] QNH (ali QFE) (številka) [(enote)] [PROMET (podatki)];

4.12 V KROGU

- a) (pozicija v krogu, npr. POZICIJA Z VETROM/TRETJI ZAVOJ/FINALE);
- b) ŠTEVILKA ...ZA/SLEDI (tip zrakoplova in pozicija) [po potrebi dodatna navodila].

4.13 PRILETNA NAVODILA

- a) IZVEDI SKRAJŠAN PRILET;
- b) IZVEDI DOLG/PODALJŠAN PRILET (ali PODALJŠAJ POZICIJO Z VETROM);
- c) JAVI PRED TRETJIM ZAVOJEM (ali FINALE, ali DOLGI FINALE);
- d) NADALJUJ PRILET [BODI PRIPRAVLJEN NA NEUSPELI PRILET].

4.14 DOVOLJENJE ZA PRISTANEK

... izvedba prileta vzdolž ali vzporedno s stezo s spustom do dogovorjene minimalne višine

- a) STEZA (številka) PROST PRISTANEK;
- b) (informacija o prometu) STEZA (številka) PROST PRISTANEK;
- c) PROST DOTIK IN ODLET;
- d) IZVEDI DOKONČNI PRISTANEK;
- e) *PROSIM PRELET VZDOLŽ STEZE (vzroki); ↗*
- f) PROST PRELET VZDOLŽ STEZE [STEZA (številka)] [(po potrebi omejitve višine) (navodila za neuspeli prilet)];

... let mimo stolpa ali druge opazovalne točke zaradi vizualnega pregleda
... za letenje s helikopterjem

- g) *PROSIM NIZEK PRELET (vzroki); ↗*
- h) PROST NIZEK PRELET [STEZA (številka)] [(po potrebi omejitve višine) (navodila za neuspeli prilet)];
- i) *PROSIM DIREKTNI PRILET (ali KROŽNI PRILET, LEVI (ali DESNI) ZAVOJ DO (lokacija)); ↗*
- j) IZVEDI DIREKTNI PRILET (ali KROŽNI PRILET, LEVI (ali DESNI) ZAVOJ DO (lokacija, steza, vozna steza, območje končnega prileta in vzleta) [PRIHOD (ali RUTA PRIHODA) (številka, ime ali koda)]. [POČAKAJ PRED (dejavna steza, podaljšana os steze, drugo)]. [OSTANI (smer ali razdalja) OD (steza, podaljšana os steze, drugi helikopter ali zrakoplov)]. [POZOR (daljnovodi, neosvetljene ovire, vrtnična sled, itd.)]. PROST PRISTANEK.

4.15 UPOČASNITEV

- a) KROŽI OKOLI LETALIŠČA/OBKROŽI LETALIŠČE;
- b) KROŽI V (LEVO ali DESNO) [OD TRENUTNE POZICIJE];
- c) IZVEDI ŠE EN KROG.

4.16 NEUSPELI PRILET

- a) IZVEDI NEUSPELI PRILET;
- b) *(IZVAJAM) NEUSPELI PRILET. ↗*

4.17 OBVESTILA ZRAKOPLOVOM

... če pilot zhteva vizualni pregled podvozja

- a) PODVOZJE IZGLEDA SPUŠČENO;
- b) DESNO (ali LEVO, ali NOSNO) KOLO IZGLEDA UVLEČENO (ali SPUŠČENO);
- c) KOLESA IZGLEDAJO UVLEČENA;
- d) DESNO (ali LEVO, ali NOSNO) KOLO NE IZGLEDA UVLEČENO (ali SPUŠČENO);

... vrtnična sled

- e) POZOR VRTINČNA SLED [OD (tip zrakoplova) V PRILETU (ali ODLETU)] [po potrebi dodatne informacije];
- f) POZOR CUREK REAKTIVNEGA MOTORJA;

... curek reaktivnega motorja na ploščadi ali vozni stezi

4.18 PO PRISTANKU

- a) PREKLOPI NA STOLP (frekvenca);
- b) KO ZAPUŠTIŠ STEZO, PREKLOPI NA STOLP (frekvenca);
- c) POSPEŠI ZAPUŠČANJE STEZE;
- d) PARKIRNO MESTO (označba);

...letenje s helikopterjem

- e) ZAVIJ V PRVI (ali DRUGI, ali USTREZEN) LEVI (ali DESNI) IZHOD IN PREKLOPI NA STOLP (frekvenca);
- f) PREMAKNI SE DO PARKIRNEGA MESTA (ali) PARKIRNEGA PROSTORA (območje);
- g) PREMAKNI SE DO (ali PREKO) (lokacija ali ruta) [POZOR (prah, snežni metež, smeti v zraku, vozeče lahko letalo, osebje, itd.)];
- h) PREMAKNI SE V/PREKO (direktno, kot zaproseno, ali določena pot) DO (lokacija, heliport, operativno ali vozno območje, aktivna ali neaktivna steza). IZOGNI SE (zrakoplovu, vozilu ali osebju).

4.19 NADZOR HITROSTI

- a) SPOROČI HITROST;
- b) *HITROST (številka) VOZLOV (ali KILOMETROV NA URO);* ➔
- c) VZDRŽUJ (številka) VOZLOV (ali KILOMETROV NA URO) [ALI VEČ (ali MANJ)] [DO (pomembna točka)];
- d) NE PREKORAČI (številka) VOZLOV (ali KILOMETROV NA URO);
- e) VZDRŽUJ TRENUTNO HITROST;
- f) POVEČAJ (ali ZMANJŠAJ) HITROST NA (številka) VOZLOV (ali KILOMETROV NA URO) [ALI VEČ (ali MANJ)];
- g) POVEČAJ (ali ZMANJŠAJ) HITROST ZA (številka) VOZLOV (ali KILOMETROV NA URO);
- h) PONOVRNO LETI Z NORMALNO (PREJŠNJO) HITROSTJO;
- i) ZMANJŠAJ DO NAJMANJŠE PRILETNE HITROSTI;
- j) ZMANJŠAJ DO NAJMANJŠE HITROSTI BREZ KONFIGURACIJE;
- k) NI OMEJITEV HITROSTI.

4.20 OBVESTILA O PROMETU IN POSTOPEK IZOGIBANJA

- a) PROMET V POZICIJI (smer neba ali smer dvanajsturnega kazalca) (razdalja) (smer leta) [druga ustrezna obvestila]:

... če je znan

1. NEZNAN;
2. LETI POČASI;
3. LETI HITRO;
4. PRIBLIŽUJE SE;
5. V NASPROTNI (ali ISTI) SMERI;
6. PREHITEVA;
7. PRELETA OD LEVE PROTI DESNI (ali DESNE PROTI LEVI);
8. (tip zrakoplova);
9. (višina);
10. VZPENJA SE (ali SPUŠČA);

5 SSR

Situacije

Frazeologija

5.1 VRSTA OPREME SSR

SPOROČI VRSTO TRANSPONDERJA;

- a) *TRANSPONDER* (kot je navedeno v načrtu poleta); ➔
- b) *NIMAM TRANSPONDERJA / TRANSPONDER NE DELUJE.* ➔

5.2 NASTAVITEV TRANSPONDERJA

- a) *PRI ODLETU SQUAWK* (koda);
- b) *SQUAWK* (koda).

5.3 PONOVA NASTAVITEV NAČINA IN KODE

- a) *PONOVO NASTAVI SQUAWK* [(način)] (koda);
- b) *NASTAVLJAM* (način) (koda) ➔

5.4 POTRDITEV KODE

- a) *POTRDI SQUAWK* (koda);
- b) *POTRJUJEM* (koda). ➔

5.5 ZAHTEVA ZA IDENT

- a) *SQUAWK* [(koda)] *IDENT*;
- b) *SQUAWK STANDBY*;
- c) *SQUAWK NORMAL*.

5.6 ZAHTEVA ZA KODO V SILI

SQUAWK MAYDAY [KODA SEDEM-SEDEM-NIČ-NIČ].

5.7 ZAHTEVA ZA PRENEHANJE DELOVANJA TRANSPONDERJA

UGASNI SQUAWK.

5.8 ZAHTEVA ZA ODDAJANJE TLAČNE VIŠINE

SQUAWK CHARLIE.

5.9 ZAHTEVA ZA PREVERJANJE NASTAVITVE VIŠINOMERA IN POTRDITEV VIŠINE

PREVERI NASTAVITEV VIŠINOMETRA IN POTRDI VIŠINO.

5.10 ZAHTEVA ZA PRENEHANJE ODDAJANJA TLAČNE VIŠINE ZARADI NAPAČNEGA DELOVANJA

ZAUSTAVI SQUAWK CHARLIE, NAPAČNA INDIKACIJA.

5.11 ZAHTEVA ZA PREVERJANJE VIŠINE

PREVERI (višina).

5.12 ZAHTEVA ZA PONOVO IZBIRO IDENTIFIKACIJE ZRAKOPLOVA

PONOVO VNESI [ADS-B ali MODE S] IDENTIFIKACIJO ZRAKOPLOVA.